

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 iunie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecători – Constantin Alerguș, Andrei Harghel, Ion Arhiliuc, Elena Covalenco,

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli și avocata Sîrbu-Beșliu Irina în numele succesorului părții vătămate Timercan Pavel împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2013, în cauza penală în privința lui

Gîndea Vitalie Ion,

născut la 08 septembrie 1970, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Drumul Crucii 98, ap. 25.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 11 martie 2011 – pînă la 20 iunie 2012 (prima instanță);*
- 2. de la 23 august 2012 – pînă la 17 ianuarie 2013 (instanța de apel);*
- 3. de la 02 aprilie 2013 – pînă la 18 iunie 2013 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul Dumitru Graur care a susținut recursul, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Avocata Sîrbu-Beșliu Irina și succesorul părții vătămate Timercan Pavel au susținut recursul declarat, solicitînd admiterea acestuia.

Avocatul Tăbîrță Adrian și inculpatul Gîndea Vitalie au solicitat respingerea recursurilor ordinare declarate de acuzatorul de stat și avocata Sîrbu-Beșliu I. în numele succesorului părții vătămate Timercan Pavel, ca fiind nefondate, cu menținerea hotărîrii contestate.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 iunie 2012, Gîndea Vitalie a fost achitat de sub învinuire a infracțiunilor prevăzute de art.41, 42 alin. (4), (5), 151 alin.(4), 287 alin. (3) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost comisă de către inculpat.

2. De către organul de urmărire penală, Gîndea Vitalie a fost învinuit de faptul că, la 01 februarie 2008, aproximativ la 20²⁰, aflîndu-se la intersecția str. Ismail și 31 august, mun. Chișinău, adică într-un loc public, acționînd împreună și de comun acord cu alte două persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, încălcînd grosolan ordinea publică și manifestînd o vădită lipsă de stimă și respect față de societate, urmărind scopul manifestării bravurii față de Timercan Pavel, Simion Ion și Timercan Vitalie, din motivul că Timercan Vitalie și-a satisfăcut necesitățile fiziologice pe autobusul de model „MAN” care era parcat lîngă bordură, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate la adresa acestora și, împreună cu persoanele neidentificate de organul de urmărire penală, care fiind instigate de comportamentul lui Gîndea Vitalie, i-au agresat pe Timercan Pavel, Simion Ion și Timercan Vitalie, după ce unul din ei i-a aplicat o lovitură cu un obiect de metal în regiunea stîngă a capului lui Timercan Vitalie, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 63/278 din 06 august 2008, *vătămări corporale grave, periculoase pentru viață*, în urma cărora victima, la 05 februarie 2008, a decedat.

Ulterior, la 01 februarie 2008, aproximativ la 20²⁵, Gîndea Vitalie a îndemnat persoanele neidentificate de organul de urmărire penală să părăsească locul infracțiunii întru evitarea consecințelor nefavorabile, și în discuție cu Timercan Pavel, despre care nu cunoștea că este fratele victimei, i-a propus bani pentru ca acesta să declare că Timercan Vitalie a căzut jos de sine stătător și s-a lovit în regiunea capului.

Tot el, Gîndea Vitalie, a fost învinuit că la 01 februarie 2008, aproximativ la 20²⁵, aflîndu-se la intersecția străzilor Ismail și 31 august mun. Chișinău, acționînd împreună și de comun acord cu două persoane de gen masculin neidentificate de organul de urmărire penală, urmărind scopul manifestării bravurii față de Timercan Pavel, Simion Ion și Timercan Vitalie care se aflau în preajmă, din motivul că Timercan Vitalie și-a

satisfăcut necesitățile fiziologice pe autobusul de model „MAN” parcat lângă bordură, după ce s-a exprimat în stradă într-o tonalitate ridicată cu cuvinte necenzurate la adresa lui Timercan Pavel, Simion Ion și Timercan Vitalie, și, împreună cu alte două persoane neidentificate de organul de urmărire penală, care fiind instigate de comportamentul lui Gîndea Vitalie, i-au agresat pe persoanele sus indicate, după ce unul din ei i-a aplicat o lovitură cu un obiect de metal în regiunea stîngă a capului lui Timercan Vitalie, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 63/278 din 06 august 2008, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora victima, la 05 februarie 2008, a decedat.

Ulterior, la 01 februarie 2008, aproximativ la 20²⁵, Gîndea Vitalie a îndemnat persoanele neidentificate de organul de urmărire penală să părăsească locul infracțiunii întru evitarea consecințelor, și, în discuție cu Timercan Pavel, despre care nu cunoștea că este fratele victimei, urmărind scopul înlăturării de obstacole manifestate prin investigarea eronată a cazului de organul de urmărire penală, i-a propus bani pentru denaturarea evenimentelor propunîndu-i ca acesta să declare că victima a căzut jos de sine stătător și s-a lovit în regiunea capului.

3. Sentința în cauză a fost contestată cu apel de către:

- procuror, care a solicitat, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Gîndea Vitalie să fie condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare și în baza art.41, 42 alin. (4),(5), 151 alin.(4) Cod penal, la 8 ani închisoare. În baza art. 84 Cod penal, pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, să-i fie stabilit 9 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În argumentarea soluției solicitate, procurorul a invocat că instanța de fond incorect a apreciat probele administrate, deoarece partea acuzării a prezentat suficiente probe care, în opinia acestuia, confirmă vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunilor imputate, acestea nefiind apreciate de instanță la justa lor valoare, și anume: declarațiile părții vătămate Timercan Pavel, martorilor și alte probe care au fost puse la baza învinuirii și, neîntemeiat a adoptat o sentință de achitare.

- avocatul Sîrbu-Beşliu Irina în numele succesorului părții vătămate Timercan Pavel, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, Gîndea Vitalie să fie condamnat în baza art. 287 alin. (3) și art.41, 42 alin. (4), (5), 151 alin.(4) Cod penal, în limitele sancțiunilor prevăzute la articolele date, fără aplicarea art. 79 și 90 Cod penal.

În motivarea cererii de apel a invocat, că instanța nu a dat apreciere justă declarațiilor succesorului părții vătămate Timercan Pavel, care a declarat că Gîndea Vitalie a aplicat lovituri lui Timercan Vitalie, mai mult ca atît a interpretat eronat aceste declarații, precum și în materialele cauzei există suficiente probe care confirmă vinovăția lui Gîndea Vitalie în comiterea infracțiunilor incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2013, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de acuzatorul de stat și al avocatului Sîrbu-Beşliu Irina în interesele succesorului părții vătămate Timercan Pavel, cu menținerea sentinței.

5. Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, prima instanță corect a constatat circumstanțele de fapt și de drept, just a apreciat probele prezentate și a pronunțat o sentință legală și întemeiată.

Astfel, instanța de apel a conchis că partea acuzării nu a prezentat suficiente probe obiective, veridice și concludente ce ar demonstra vinovăția inculpatului Gîndea Vitalie în săvîrșirea infracțiunilor imputate.

6. Împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2013, au declarat recursuri ordinare:

- procurorul Radu Sâli care, invocînd temeiul de drept prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, pe motiv că instanța nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, pripit și greșit au concluzionat despre nevinovăția inculpatului. La fel, a menționat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor și probelor prezentate, invocate în apel, iar decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- avocatul Sîrbu-Beşliu Irina în numele succesorului părții vătămate Gîndea Vitalie invocînd temeiul de drept prevăzut de alin. (1), pct.6) al art.427 Cod de procedură penală, a solicitat, casarea deciziei Colegiului

penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2013 și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, argumentînd că decizia instanței de apel este o reiterare a conținutului sentinței atacate, atît instanța de fond cît și cea de apel nu au cercetat sub toate aspectele probele prezentate, au examinat cauza unilateral și eronat, concluzionînd că declarațiile lui Timercan Pavel sunt contradictorii. La fel, urmau a fi apreciate critic și declarațiile martorului Țurcanu Ion, care inițial a declarat că nu cunoaște de unde Gîndea V. știe despre faptul că acestuia i-au fost luate cheile de la automobil, nu-și aduce aminte ca să-i fi spus acest lucru, iar ulterior, și-a schimbat declarațiile confirmînd că el i-a spus lui Gîndea V. despre chei.

7. Verificînd argumentele invocate în recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Conform prevederilor art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de instanța de fond.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și dispozitivul sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi procesuale obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a admis erori procesuale, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar.

Astfel, Colegiul penal lărgit ține să expună că judecând apelurile instanța de apel nu se poate limita doar la redarea de la persoana a treia a circumstanțelor și împrejurărilor cauzei constatate de prima instanță, ci urmează să examineze și să supună verificării toate probele și argumentele aduse de apelanți, respectând prevederile legale enunțate anterior.

În această privință, se constată, că argumentele invocate atât de procuror, cât și de avocatul Sîrbu-Beșliu Irina în numele succesorului părții vătămate Timercan Pavel în recursuri își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor statuată în cauză, inclusiv sub aspectul că, judecând apelurile, instanța de apel nu a înlăturat incertitudinile ridicate de apelanți, ci aceasta doar le-a expus succint, fără a le analiza în ansamblul lor, coroborându-le cu celelalte probe administrate în dosar.

De asemenea, la argumentarea necesității respingerii apelurilor declarate de acuzatorul de stat și avocata Sîrbu-Beșliu Irina în numele succesorului părții vătămate Timercan Pavel, instanța de apel a apreciat unilateral probele administrate la dosar, acordând o valoare primară probelor care, în opinia acestei instanțe, demonstrează nevinovăția lui Gîndea Vitalie, în detrimentul celor aduse de partea acuzării.

Astfel, instanța de apel și-a argumentat soluția foarte succint privitor la respingerea și aprecierea critică a probelor, pe care a considerat-o și contradictorie și nu a ținut cont de: - *declarațiile succesorului părții vătămate Timercan Pavel (fratele victimei), date în cadrul urmăririi penale și susținute în ședința de judecată a instanței de fond (f.d.35-36,66 vol.I, 158-160, vol.II), care a confirmat că inculpatul Gîndea V. a venit împreună cu încă două persoane și după ce au spus „aceștia trebuie de bătut”, au început toți trei să aplice lovituri lui Timercan Vitalie, Simion Ion și Timercan Pavel, apoi a auzit cum șoferul automobilului „Mercedes” le-a spus celor 2 persoane că trebuie să fugă, deoarece vine poliția. După ce fratele Vitaliei a fost luat de salvare, Gîndea Vitalie l-a întrebat cum îl cheamă și dacă pot vorbi, după care au urcat în autobuz, unde inculpatul i-a propus o sumă de bani pentru ca el să spună părinților victimei că acesta singur a căzut și s-a lovit.*

La fel, instanța de apel nu a dat o apreciere corespunzătoare declarațiilor martorului Timercan Tudor date în cadrul urmăririi penale la 14 martie 2008 (f.d.70-71, vol. I), care a comunicat că „La un moment dat a auzit ceva gălăgie în urmă, întorcându-se a văzut că niște persoane necunoscute îl băteau pe Timercan Pavel și Simion Ion, iar Timercan Vitalie era întins la pământ lângă autobuz. Persoanele necunoscute erau patru la număr, șoferul autobuzului și încă trei persoane”, ulterior la 14 februarie 2009 (f.d. 79, vol. I) fiind audiat suplimentar a concretizat că „...persoanele care i-au bătut la 01 februarie 2008 au venit împreună cu un autovehicul de model „Mercedes”, iar ulterior în cadrul ședinței instanței de fond a declarat că „Inculpatul Gîndea V. a participat la bătaie, toți trei au participat la bătaie”.

Astfel, în descriptivul deciziei instanței de apel, aceasta prapit a conchis că: „ ...martorii acuzării care urmau să dovedească învinuirea lui Gîndea Vitalie în săvîrșirea infracțiunii incriminate, au declarat contrariul și au confirmat faptul că inculpatul n-are nici o vină și nu el a săvîrșit faptele prejudiciabile imputate de procuror. Acest fapt se confirmă prin declarațiile martorului Timercan Tudor, care la fel fiind frate cu victima decedată, a explicat că nu a văzut ca Gîndea Vitalie să fi aplicat careva lovituri lui Timercan Vitalie sau altcuiva și nici nu a auzit careva cuvinte necenzurate din partea lui Gîndea Vitalie.”

Instanța de recurs, menționează că este inadmisibil și neîntemeiat, de a respinge demersul înaintat în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel a avocatului Sîrbu –Beșliu I. în numele succesului părții vătămate Timercan Pavel privind necesitatea audierii suplimentare a martorului Timercan Tudor, or, careva motive întemeiate în acest sens instanța de apel nici nu a reținut.

Colegiul penal atestă că, în conformitate cu prevederile art. 78 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, reprezentantul legal al părții vătămate are dreptul să înainteze cereri și demersuri, iar conform art.364 Cod de procedură penală, părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.

Conform art.315 Cod de procedură penală, procurorul, partea vătămată, apărătorul, inculpatul și reprezentanții lor beneficiază de drepturi egale în fața instanței de judecată în ce privește administrarea probelor, participarea la cercetarea acestora și formularea cererilor și demersurilor.

Prin urmare, Colegiul conchide că prin neadmiterea demersului avocatului Sîrbu-Beşliu I. în numele succesorului părţii vătămate Timercan P. privind audierea martorului Timercan Tudor, de către instanţa de apel a fost încălcat principiul contradictorialităţii şi egalităţii armelor în proces.

De asemenea, instanţa de recurs a constatat faptul, că în decizia contestată sunt inexactităţi referitor la faptul că „*Fiind întrebat în cadrul cercetării judecătoreşti de ce Timercan Vitalie la urmărirea penală a declarat într-un fel, iar în judecată altfel, nu a putut să răspundă la această întrebare sau să dea o explicaţie*”, fapt ce urmează a fi corectat, deoarece Timercan Vitalie la care s-a referit instanţa de apel este victima decedată şi în cadrul cercetării judecătoreşti nu putea fi întrebată.

Cele menţionate, denotă divergenţe esenţiale în depoziţiile martorilor şi probelor, precum şi la aprecierea lor.

Colegiul penal lărgit atestă că, instanţa de apel, nu s-a pronunţat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, adică nu au fost supuse verificării probele prezentate în sprijinul învinuirii, nu s-a apreciat fiecare probă în parte în raport cu motivele procurorului şi a avocatului Sîrbu Beşliu I. în numele succesorului părţii vătămate Timercan Pavel expuse în apelurile declarate, care este o eroare de drept prevăzută la art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, iar erorile comise nu pot fi reparate de către instanţa de recurs în prezenta procedură, deoarece aceasta nu este abilitată cu atribuţii de a judeca cauza şi a se pronunţa asupra legalităţii sentinţei, substituind instanţa care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunţarea hotărîrii judecătoreşti.

Încălcările enunţate determină, incontestabil, Colegiul să concluzioneze asupra necesităţii de a casa decizia instanţei de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeaşi instanţă în alt complet de judecători, unde instanţa de apel, urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare şi limitele acesteia, să ţină seama de cele expuse în prezenta decizie, să înlătore erorile admise, să se pronunţe la modul cuvenit şi în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să respecte prevederile art. 315 Cod de procedură penală, principiul egalităţii armelor în proces, verificînd şi apreciînd profund probele administrate şi examinate în instanţă şi ţinînd

cont de motivele casării deciziei atacate, să respecte prevederile art. 414-415, 417 Cod de procedură penală, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli și de avocata Sîrbu-Beșliu Irina în numele succesorului părții vătămate Timercan Pavel, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 ianuarie 2013 în cauza penală în privința lui *Gîndea Vitalie Ion* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată în ședință publică la 09 iulie 2013, ora 09³⁰.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Constantin Alerguș

Andrei Harghel

Ion Arhiliuc

Elena Covalenco